

Dějiny vědy a techniky I – komentáře (PS)

Pozn.: Soubory obrázkových prezentací (.ppt) jsou označeny v záhlaví odstavců jako „DVT_I_...“, komentáře a vysvětlující poznámky k jednotlivým snímkům jsou pro lepší orientaci označeny čísly v závorkách za tučně zvýrazněnými a podtrženými názvy kapitol.

DVT_I_7 (Sedm divů světa – prezentace 7)

Přehled čtyř skupin (2), který kromě „starověkých“ **sedmi divů** uvádí pro srovnání **tři novodobé „průzkumy“**, jejichž tematické zaměření, účel i průběh byly různé a závisely na stanovených podmínkách, místu a způsobu hlasování. V každém případě jsou zpravidla poněkud tendenční a skladba i pořadí „divů“ odráží momentální situaci. Samotné přehledy nevyžadují žádné rozsáhlé komentáře, snad jenom několik doplňujících **poznámek na vysvětlenou**. Závěrem jsem připojil pozoruhodné **stavebně-technické dílo**, které se sice v žádném přehledu neobjevuje, ovšem jeho **vznik** i následné **provozování** by vydalo na samostatnou knihu.

A. Sedm starověkých divů světa – sestavil **Filón Byzantský** kolem roku **225 BC** (3–17)

Přehled sestavil skutečně **povolaný odborník**, když ještě všechny „starověké divy“ **existovaly**, byť se v některých případech nutně spoléhal také na údaje jiných osobností. Za pozornost stojí, že se až **do dnešních dnů dochovaly pouze egyptské pyramidy** (nejen ty v **Gíze**), bezpochyby zejména díky své **masivní fyzické podstatě**. Většina ostatních **starověkých památek zanikla** po přelomu letopočtu, často vlivem ničivých **zemětřesení**, neboť stály v **seismicky aktivní oblasti**. Zkázu některých z nich mají na svědomí také **požáry**, ojedinele dokonce **úmyslně založené**.

B. Nových sedm divů světa v USA – průzkum amerických **cestovních kancelářů**, **1974** (18–37)

Už podle zadavatele průzkumu je zřejmé, že americký přehled upřednostňuje tamní pozoruhodnosti, často spíše **turistické** nebo dokonce **zábavní povahy**. Technické hledisko je přirozeně rovněž velmi důležité, u **sochy Svobody** se navíc uplatňuje také **historický význam**. Nelze ale přehlédnout, že jednotlivá „díla“ si své **postavení** vydobyla hlavně svými **parametry – velikostí, hmotností** apod. Snad nejvíce se z tohoto rámce vymyká **Disney World**, atrakce navázaná na konkrétní **osobnost zábavního průmyslu**.

C. Novodobých sedm divů světa – výsledek **celosvětového hlasování**, které inicioval švýcarsko-kanadský dobrodruh **Bernard Weber**, **7. 7. 2007** (38–45)

V tomto případě „anketa“ obsáhla **celý svět**, a tak se vesměs jedná o **notoricky známé památky**, které figurují také na seznamu **světového kulturního dědictví UNESCO**. Časově pokrývají všechny tyto pamětihodnosti období od konce starého letopočtu, tedy období **antiky**, po **20. století**. Přitom stojí za trochu námahy seznámit se podrobněji s jejich **funkcí**, původním **účelem** i dalšími osudy od jejich **vzniku** dodnes, neboť jsou ve všech případech nějakým způsobem zajímavé a poučné. Často se objevují v různých dokumentárních pořadech, které pojednávají nejen o jejich **historii**, ale také o moderních **vědeckých a technických metodách** jejich výzkumu, příp. **záchrany a obnovy**.

D. Nových sedm divů přírody – podle **celosvětového hlasování** v letech **2007–2011** (46–55)

Tady ze samotného názvu vyplývá, že předmětem tohoto hlasování byly **přírodní památky**, a to ty všeobecně nejvyhledávanější a nejnavštěvovanější. Z výčtu lokálně vymezených míst, která jistě stojí za **pozornost** a snad i za **návštěvu**, se zcela vymyká nezměrné území povodí řeky **Amazonky**, resp. **tropického deštného pralesa**, který se na něm nachází a zabírá podstatnou část celého **jihoamerického kontinentu**.

Na konec jsem si nechal světoznámé architektonické veledílo **opery v Sydney**, o němž byla napsána nejedna kniha a natočen mnohý dokumentární film. Už skutečnosti, že si **investor** vybral za **architekta Evropana**, že se **vzhled stavby** nedá přirovnat k ničemu, co bylo do té doby známé, nebo že **konečné náklady téměř 15krát převýšily původní rozpočet**, takže se opera málem nedostavěla, budí po celou dobu existence stavby **velkou pozornost** a byly také předmětem **vášnivých diskusí**, ba dokonce vedly k tomu, že sám **architekt** od budování svého díla **odstoupil**.

Objekty opery jsou natolik **atypické**, že se v **konstrukčním řešení**, stavební **technologii** i použitých **materiálech** objevilo mnoho **novinek**, s nimiž se **stavitelé** dosud **nesetkali**, a proto také **nebyly** vůbec **vyzkoušené**. To bylo pochopitelně zdrojem četných **potíží**, protahování termínu **dokončení** a onoho zmíněného enormního **nárůstu** celkových **nákladů**. Na podobné „materiálové“ **překážky** pravidelně naráželi **architekti, projektanti a stavitelé** rovněž v bývalém socialistickém Československu, když za „železnou oponou“ nebyly k mání nejrůznější **stavební prvky, strojní zařízení** nebo **moderní materiály**. Projevilo se to například při stavbě nové budovy tzv. **Federálního shromáždění v Praze**, jakkoli tuto na svou dobu **avantgardní přístavbu** nelze srovnávat se zmíněnou budovou **opery v Sydney**, stejně jako nelze srovnávat hospodářskou a politickou situaci v **Československu** na přelomu 50. a 60. let s tehdejšími poměry v **Austrálii**...

T.Kučera/10.10.2024